

ԱԶԴԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՔՈՒԷՅԹԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ

P.O.Box: 8157, Salmiyeh 22052- Kuwait. Tel: 965-25614392, Fax: 965-25638312, e-mail: prelacy@armenianprelacykw.org

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, Ժ. Տարի, Թիւ 457, Ուրբաթ, 05 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, 2018

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՒԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕԲԵՐԱՆ ՔՈՒԷՅԹԻ ՄԷՋ

Անցնող շաբաթներու ընթացքին, Քուէյթի մամլոյ բոլոր բաժինները, « Ճապէր Ալ Ահմատ » գեղարուեստի նորակառոյց համալիրի 2018-2019 տարեշրջանի ծրագիրը յայտարարեցին: Քուէյթահայութիւնը մեծ ուրախութեամբ ու հպարտութեամբ ողջունեց այս ծրագիրը, որովհետեւ անոր բացումը պիտի կատարուէր Երեւանի Օբերայի խումբին՝ Մոցարթի «Կախարդական Սրինգը» ամենասիրուած Օբերային ներկայացումով՝ ղեկավարութեամբ Մայէսթօ Կոնստանթին Օրբելեանի:

Չորեքշաբթի, 26 Սեպտեմբեր, 2018ի երեկոյեան, խումբին գլխաւոր դերակատարները, մօտաւորապէս 30 անդամներ, այցելեցին Սրբոց Վարդանանց եկեղեցի: Պատուական հիւրերուն դիմաւորեց Թեմիս Առաջնորդ՝ Գերշ. Տէր Մասիս Եպսկ. Զօպուեանը, ազգային մարմիններու ներկայացուցիչներու ընկերակցութեամբ: Սկիզբը, բարի գալուստի խօսքեր արտասանուեցան Ազգային Վարչութեան Ատենապետ՝ Պրն. Մունիր Դարբինեանի, ապա Գերշ. Սրբազան հօր կողմէ, որմէ ետք խումբը երգեց «Հայր Մեր»ը Եկմալեան դաշնաւորումով եւ Կարէն Մարգիսեանի ղեկավարութեամբ:

Ներկաները անցան եկեղեցոյ ներքնասրահը, ուր տեղի ունեցաւ սիրոյ ընթրիքը: Աւարտին՝ Մայէսթօ Կոնստանթին Օրբելեանը Գերշ. Սրբազան Հօր յանձնեց խումբին անունով պատրաստուած յատուկ յուշանուէր մատեան մը: Այս հանդիպումին իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ, շրջանը աւարտած Հ.Հ. նախորդ դեսպան՝ Պրն. Մանուէլ Բաղէեանն ու իր ազնիւ տիկինը՝ Լիլիթ Գալստեանը, ինչպէս նաեւ նորանշանակ Հիւպատոս Պրն. Վարդգէս Յովսէփեանը:

Աւարտին, Սրբազան Հայրը, Քուէյթի համայնքին անունով, հայրենի արուեստագէտներուն փոխանցեց իր սրտի բարեմաղթութիւնները մաղթելով անոնց յարատեւ յաջողութիւններու ընթացք ի պատիւ հայ ազգին ու հայրենիքին:

ՎԱՐԱԳԱՅ ՍՈՒՐԲ ԽԱԶԸ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ

Ուրբաթ, 28 Սեպտեմբերին, Սրբոց Վարդանանց Եկեղեցոյս՝ Վարագայ սուրբ Խաչի տօնին առիթով, սուրբ Պատարագի երգեցողութիւնը ծաղկեցուցին այս օրերուն Քուէյթ գտնուող

Հայաստանի Հանրապետության Երևանի Ազգային Օբերայեն խմբակ մը՝ խմբավար Կարեն Սարգիսեանի ղեկավարութեամբ:

Օրուան պատգամը փոխանցեց Թեմիս բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տէր Մասիս Եպսկ. Զօպուեան, վեր առնելով Վարազայ Սուրբ Խաչի ազգային եւ կրօնական բնոյթը, որ հաւատացեալներուն կը ջամբէ հաւատք, ուժ, եւ յարատեւութիւն կրօնական ու ազգային արժէքներու պահպանման գործին, որ ինքնին հայ ազգի յարատեւութեան խորհուրդը կ'ընդգրկէ:

Ս. Պատարագի աւարտին, խումբի անդամները բարձրացան Ազգային Առաջնորդարանի դահլիճը, ուր նաեւ ունեցան յիշատակի նկարներ ներկայ ազգայիններուն եւ հաւատացեալներուն հետ:

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱԻՈՒՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ...

Երեքշաբթի, 2 Հոկտեմբեր 2018ին Քուէթի Ազգային Վարժարանը իր յարգանքի տուրքը մատուցեց ՄեՐ ՀԱՅՈՒՆՆ Ծառլ Ազնաւորի անմեռ յիշատակին, ուր 12րդ կարգի աշակերտուհի Ալեակ Մովսէսեան ներկայացուց անոր կենսագրական գիծերը եւ բեղուն գործունէութիւնը, ապա Վարժարանիս Տնօրէն Տոքթ. Ներսէս Սարգիսեան փոխանցեց իր խօսքը, մեծարելով Ազնաւորի աւանդը եւ ձեռք բերած պատուաբեր յաջողութիւնները: Աւարտին, ան պատգամեց աշակերտներուն որ միշտ ձգտին եւ հասնին լաւագոյնին ու կատարելին, նուաճելով բարձրագոյն դիրքեր, եւ նուաճուած դիրքերը ծառայեցնեն հայ ազգի վերելքին ու ծաղկման՝ Ազնաւորի օրինակով: Օրուան ընթացքին աշակերտները ունկնդրեցին Գլխագիր Հայուն արուեստի գործերէն պատռիկներ:

«Գնեցէք Հայաստանէն» Նախաձեռնութիւն

Քուէթահայ գործարար Կիրակոս Գույումճեան Հայաստանի եւ Արցախի տնտեսութիւնը աւելի բարգաւաճ դարձնելու նպատակով հանդիպումներու շարք մը ունեցաւ սփիւռքի նախարարին, հայրենի պատասխանատուներու, գործարարներու եւ մամուլի ներկայացուցիչներու հետ:

Քննարկումներուն ընթացքին ան ներկայացուց նախաձեռնութիւն մը. զբօսաշրջիկներուն, ժամանակաւոր կեցութեամբ Հայաստան եւ Արցախ այցելողներուն թելադրել տեղական շուկայէն կատարել իրենց անմիջական գնումները, նաեւ նկատի ունենալով հայրենի շուկային մրցունակ գիները եւ ապրանքներուն բարձր որակը: Կիրակոս Գույումճեան համոզուած է, որ առեւտուրի

զարգացման ճամբով պիտի ձեւաւորուին փոքր տնտեսութիւններ եւ զարկ պիտի տրուի հայրենական արտադրութեան:

Կիրակոս Գույումճեանի «Գնեցէք Հայաստանէն»- «Shop in Armenia» նախաձեռնութեան միանալով կարելի է սատարել հայրենիքի տնտեսական վերելքին եւ հայրենաշինութեան:

WWW.AZTARAR.COM

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Յայտարարութիւն

Միբեւի՛ հայրենակիցներ.

Վերջին քաղաքական զարգացումների կապակցութեամբ հարկ ենք համարում որոշակի պարզաբանումներ ներկայացնել մի շարք հարցերի հետ կապուած մեր մօտեցումների եւ դիրքորոշումների վերաբերեալ:

1. Ազգային համաձայնութեան կառավարութեանը մաս կազմելու ՀՅԴ որոշումը պայմանաւորուած է եղել համաժողովրդական շարժումը արդիւնաւորելու, երկիրը առանց ցնցումների զարգացման նոր հուն տեղափոխելու անկեղծ մղումով: Մենք հաւատարիմ ենք եղել մեր պայմանաւորուածութիւններին եւ փորձել ենք համախոհութեամբ կարգաւորել բոլոր առաջացող խնդիրները՝ անկախ անցնող ամիսների ընթացքում արտաքին եւ ներքին քաղաքական տարբեր հարցերի վերաբերեալ տարակարծիք մօտեցումներից եւ գործելաոճի տարբերութիւններից:
2. Երեւանի աւագանու արտահերթ ընտրութիւնների քարոզարշաւից մեկնարկած գործընթացը արհեստականօրէն լարուածութիւն հաղորդեց ներքաղաքական կեանքին: Հասարակութեանը պատնէշներով տարանջատելու, քաղաքական ուժերին յանիրաւի կերպով «սեւ ու սպիտակի» բաժանելու փորձը, ըստ էութեան, հարցականի տակ դրեց գործընկերային յարաբերութիւնները, իսկ հետագայ զարգացումները փաստեցին, որ դրա համար վստահութեան պաշարը հասել է նուազագոյնի: Ազգային համաձայնութեան կառավարութիւնից դուրս գալու որոշումը այդ պայմաններում ուղղակի անխուսափելի էր:
3. Շահարկումների տեղիք տուած «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» օրէնքում փոփոխութիւնների նախագիծը, որին կողմ է քուէարկել ՀՅԴ պատգամաւորական խմբակցութիւնը, որեւէ կերպ նպատակ չի ունեցել ձախողել արտահերթ ընտրութիւնների անցկացման շուրջ բանակցային գործընթացը, ընդհակառակը՝ այն միտուած է եղել երաշխաւորել սահմանադրական ճանապարհով եւ բացառապէս իրաւունքի ուժով Ազգային ժողովի արձակումը: Մէկ տարուայ ընթացքում արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւնների անցկացման անհրաժեշտութիւնը յստակ ամրագրուած է կառավարութեան գործունէութեան ծրագրում եւ որեւէ կերպ չի վիճարկուել: Սակայն հարկ է նկատի ունենալ, որ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւնների անցկացումը ի սկզբանէ ենթադրում էր յստակ քայլեր եւ գործողութիւններ ընտրական օրէնսգրքի եւ ընտրական համակարգի էական բարեփոխումների իրականացման

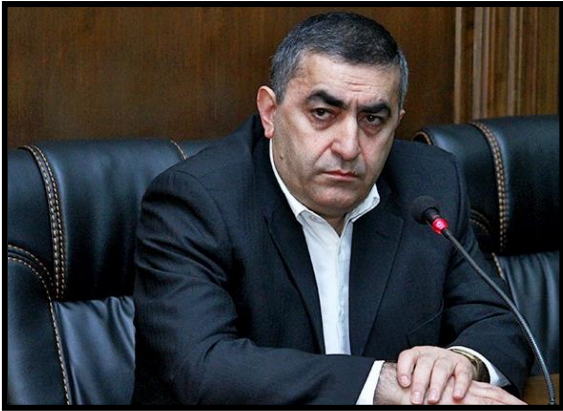
ուղղութեամբ՝ իրապէս ազատ, արդար, թափանցիկ եւ ժողովրդավարական ընտրութիւններ անցկացնելու նպատակով: Այս առումով կարելոր է նաեւ, որ մինչեւ խորհրդարանական ընտրութիւնները անդրադարձ կատարուի Հայաստանի ոստիկանութեան կարգավիճակի փոփոխութեան հարցին՝ նրա գործունէութիւնն աւելի լայն հանրային եւ խորհրդարանական վերահսկողութեան տակ դնելու համար, ինչը նաեւ պայմանաւորուած է ընտրական գործընթացներում ոստիկանութեանը կառավարութեան գործունէութեան ծրագրով վերապահուած դերակատարութեամբ:

4. Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրութիւնների ժամկետը ամենակարելոր հարցը չէ օրակարգում: Առաւել կարելոր է ընտրութիւնների անցկացման որակը եւ դրա համար քաղաքական եւ բարոյահոգեբանական մթնոլորտի ձեւաւորումը, իրաւական եւ կազմակերպական նախադրեալների ստեղծումը: Օր առաջ քուէարկութիւն կազմակերպելու ցանկութիւնը վտանգում է մրցակցային ընտրութիւնների կազմակերպումը եւ նպաստաւոր պայմաններ է ստեղծում իշխող քաղաքական ուժի համար: Համախոհութեամբ, յստակ ճանապարհային քարտէսով արտահերթ ընտրութիւնների անցկացման օրակարգը, հակայեղափոխութեան վտանգի պատրուակով վիժեցնելու եւ չհիմնաւորուած փաստարկներով հապշտապ անցկացնելու փորձը անընդունելի նկատելով՝ խորապէս համոզուած ենք, որ պարտադրանքով եւ սպառնալիքներով տեղի ունեցող քաղաքական գործընթացները երկիրը չեն կարող տանել ճիշդ ճանապարհով:
5. Ազգային ժողովի եւ պատգամաւորի՝ սահմանադրութեամբ երաշխաւորուած անձեռնմխելիութեան փաստացի վերացմանն ուղղուած բռնութիւնը կամ բռնութիւն գործելու սպառնալիքը միտուած են խաթարելու ընտրութիւնների կազմակերպման բնական ընթացքը: Ուստի գործադիր իշխանութիւնը, այդ թւում՝ իրաւապահ մարմինները ո՛չ միայն պարտաւոր են բացայայտել եւ վերացնել նման երեւոյթները, այլ նաեւ քրէական պատասխանատուութեան ենթարկել մեղաւորներին:
6. Համոզուած ենք, որ իրավիճակը սրելու, պայմանաւորութիւնները խախտելու եւ դաւադրութիւնների կեղծ մեղադրանքները հասարակութեան ուշադրութիւնը ընտրութիւնների համար ազատ եւ մրցակցային պայմաններ ապահովելու հրամայականից շեղելու փորձեր են: Ստիպուած ենք արձանագրել, որ գործ ունենք ուղղակի ժողովրդավարութեան անուան տակ Հայաստանում քաղաքական մենիշխանութիւն հաստատելու նորօրեայ փորձի հետ: Վերադարձն անցեալին բացառուած է, բայց որպէսզի ներկան եւ ապագան լինեն երաշխաւորուած՝ անհրաժեշտ է չկրկնել նախկին սխալները: Համոզուած ենք, երկխօսութեան հնարաւորութիւն դեռ կայ եւ քաղաքական ուժերի համախոհութեամբ կարելի է գտնել իրավիճակի հանգուցալուծման ճիշդ ճանապարհը:

ՀՅԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ՄԱՐՄԻՆ

3 Հոկտեմբեր 2018

Արմեն Ռուստամեան. «90- ականներուն Ալ Տեսած Ենք 90 Առ Հարիւրնոց Իշխանութիւններ Եւ Տեսած Ենք, Թէ Ինչպէ՛ս Քանդուած Են»

Վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի՝ ՀՅԴ նախարարները իրենց պաշտօններէն ազատ կացուցելու հրամանը ստորագրուած է այն բանէն ետք, երբ Դաշնակցութիւնը արդէն ետ կանչած էր իր նախարարները: Այս մասին խորհրդարանին մէջ լրագրողներուն հետ զրոյցի մը ընթացքին ըսաւ Ազգային ժողովի ՀՅԴ խմբակցութեան ղեկավար Արմեն Ռուստամեան: «Այս հարցին հետ կապուած պէտք չէ ցուցադրութիւններ կատարել: Մենք ետ կանչած ենք կառավարութեան մեր անդամները, անկէ ետք եղած են համապատասխան

հրահանգները», ըսաւ ան:

Անդրադառնալով «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» օրէնքին մէջ աղմկայարոյց փոփոխութեան» Ռուստամեան նշեց, որ փոփոխութիւնները չէ կատարուած արտահերթ ընտրութիւնը կանխելու համար: Ըստ պատգամաւորին, ատիկա թիրըմբոնում է: «Փաստուեցաւ, որ ճիշդ ըրած ենք, որ Չորեքշաբթի օր ընդունած ենք այդ օրէնքը: Եթէ մեր 7 պատգամաւորներէն 4-ի աշխատանքին խոչընդոտած են, խոչընդոտած են հայիտյանքներով, անպատիւ խօսքերով, անոր բնական պիտի չվերաբերիմ: Կը խօսինք սիրոյ եւ համերաշխութեան յեղափոխութեան մասին, բայց սիրոյ ու համերաշխութեան բան չէ մնացած», ըսաւ ան:

Այդ օրէնքը, ըստ Ռուստամեանի, այն բանի համար է, որ Ազգային ժողովը լուծարուի այնպէս, ինչպէս Սահմանադրութիւնը կը պահանջէ: «Եթէ այսպէս չընթանանք, կ'ըլլայ ուժի իրաւունքով լուծարում, ասկէ մենք զերծ պահեցինք», ըսաւ ան:

Ռուստամեան նշեց, որ կտրականապէս կը մերժէ այն թեզը, որ վարչապետը նետած է հրապարակ, թէ ատիկա ժողովուրդին դէմ պատերազմ յայտարարել էր: «Եթէ սահմանադրական ճամբով խորհրդարանը լուծարելու հոլովոյթը ժողովուրդին դէմ պատերազմ յայտարարել է, ուրեմն մենք չենք հասկնար՝ ինչի մասին կը խօսինք: Եթէ որեւէ մէկուն մտքէն անցնի որեւէ բան ըսել վարչապետի ըսածէն դուրս, կը դառնայ հակայեղափոխական, սեւ ուժ: Մենք այսպէս ո՛ր կ'երթանք ընտրութիւններու, այս ձեւով Ազգային ժողովը որո՞ւ պէտքն է», ընդգծեց ան եւ շարունակեց, որ այս պարագային մէկ տարի ետք կրնայ դրուիլ Ազգային ժողովի օրինականութեան հարցը, ինչպէս որ հիմա կը կատարուի:

«Այսօր մեզի կ'ըսեն, թէ Ազգային ժողովը չի ներկայացներ ժողովուրդը: Մենք կ'ըսենք, որ կը ներկայացնենք մեզի ձայն տուած 103 հազար քաղաքացիները: ՀՅԴ-ն ոչ մէկ ձայն դրամով գնած է, թող բերեն դէպք մը, որ Դաշնակցութիւնը դրամով թէկուզ մէկ ձայն առած է, այդպիսի դէպք չկայ: Ուրեմն ես օրինական իրաւունք ունիմ խօսելու 103 հազարին անունով», յայտարարեց Արմեն Ռուստամեան:

Ռուստամեան ընդգծեց, որ կեղծ թեզ է, որ կ'ըսեն՝ դուք ոչ մեկը կը ներկայացնեք: Ան միեւնոյն ժամանակ շեշտեց, որ ժողովուրդի տրամադրութիւնները նոյնը չեն մնար: «Եթէ այդպէս է՝ թող կարգ մտցնեն, եւ վեց ամիսը մէկ փաստենք՝ ով որքան ձայն ունի: Տեսնենք՝ մէկ տարի ետք իրենք այդ 80 առ հարիւր ձայները կրնա՞ն փաստել: Երբ, քաղաքական շահէ մեկնելով, խնդիր լուծուած է երկրին մէջ, տեսած ենք, թէ ատիկա ինչպէս փլած է. 90-ականներուն տեսած ենք 90 առ հարիւրնոց իշխանութիւններ եւ տեսած ենք, թէ ինչպէ՛ս քանդուած են», եզրափակեց ան:

«Արցախի Մէջ Պատերազմի Վերսկսումը Կրնայ Աւարտիլ Ազրպէյճանի Փլուզումով» Կ'ըսէ Զաթուլին

Ռուսիոյ Տումայի ԱՊՀ-ի հարցերով, եւրասիական համարկման ու հայրենակիցներու հետ կապերու յանձնախումբի փոխնախագահ Քոնսթանթին Զաթուլին պատասխանած է ազրպէյճանցի երեսփոխան Կուտրաթ Հասանկուլիեւի այն յայտարարութեան, թէ Ռուսիան «բռնագրաւած է» ազրպէյճանական տարածքները:

Զաթուլին «Ռուսիոյ լրագրող» կայքին տուած հարցազրոյցին մէջ նշած է, որ Ռուսիան Ղարաբաղեան հիմնախնդիրին հետ առնչութիւն չունի, իսկ պատերազմի վերսկսումը կրնայ իսկական աղէտ դառնալ Պաքուի համար:

«Ազրպէյճանի վարած քաղաքականութեան ու անոր միջեւ, թէ Ազրպէյճան ի՛նչ կ'ուզէ, որ մտածենք իր քաղաքականութեան մասին, մեծ տարբերութիւն կայ: Ի հարկէ, (ազրպէյճանական) խորհրդարանին մէջ կան որոշ անկեղծ մարդիկ, որոնք կ'ուզեն իրերը իրենց անուններով կոչել: Ինծի անոնք նուազ վտանգաւոր կը թուին, քան անոնք, որոնք կը պատմեն Ռուսիոյ նկատմամբ հրաշալի վերաբերմունքի մասին, սակայն ամէն պահու պատրաստ են կոնսակէն հարուած հասցնել ու մեր վրայ բարդել սեփական մեղքերն ու խնդիրները», ըսած է Զաթուլին:

Ան նկատած է, որ Ազրպէյճանը այն կայուն երկիրը չէ, որ կ'ուզէր ըլլալ, եւ պատերազմը կրնայ պարզապէս այդ երկրի փլուզումով աւարտիլ:

«Ազրպէյճանը չ'ուզէր փոխզիջում կատարել, անոնք կ'ուզեն վերցնել իրենցը սպառազինութիւններու, աճող զինուորական սպառնալիքի միջոցով: Մենք ատով հետաքրքրուած չենք, եւ այդ իսկ պատճառով մեր ջանքերը ուղղուած են Ղարաբաղի նոր պատերազմ չարտօնելու: Եւ այս իմաստով մեր հակառակորդները կը դառնան Ազրպէյճանի ղեկավարներն ու քաղաքական շրջանակները, որոնք շատ կը խօսին պատերազմի հաւանականութեան մասին: Ատիկա, ի դէպ, կրնայ աւարտիլ Ազրպէյճանի փլուզումով, Ազրպէյճանը այն կայուն երկիրը չէ, ինչպիսին կը փափաքէր ըլլալ», անելցուցած է ռուս պաշտօնատարը:

Ան նաեւ նշած է, որ թէեւ Ազրպէյճան մեծ գումարներ կը ստանայ քարիւղի եւ կազի վաճառքէն, սակայն այդ եկամուտները բնակչութեան մէջ հաւասարաչափ չեն բաշխուիր:

Սպասելով Հայաստանեան Զարգացումներուն՝ Ազրպէյճանական Զօրքին 20 Հազարնոց Խմբաւորման Շուրջ Մէկ Երրորդը Զէ Վերադարձած Թիկունք՝ Մնալով Շփման Գիծին Մօտ

Ազրպէյճանական զօրքին 20 հազարնոց խմբաւորման շուրջ մէկ երրորդը չէ վերադարձած թիկունք՝ մնալով շփման գիծին մօտ:

Արցախի հետ սահմանին կատարած լայնածաւալ ռազմափորձերէն ետք Ազրպէյճան որոշած է զօրքին մէկ մասը ետ չտանիլ մնայուն տեղակայման վայր: Փորձագէտներ համոզուած են, որ Պաքու կը սպասէ հայաստանեան զարգացումներուն: Արցախի Հանրապետութեան նախագահի մամլոյ քարտուղար Դաւիթ Բաբայեան «Մփութնիք Արմենիա»-ին յայտնեց, որ ընդհանուր առմամբ իրավիճակը վերահսկելի է, կարելի է ըսել՝ կայուն:

«Ճիշդ է, որ Ազրպէյճանի մէջ վերջերս կատարուած ռազմափորձերէն ետք ազրպէյճանական բանակի ոչ բոլոր ստորաբաժանումները ետ քաշուած են իրենց մնայուն տեղակայման վայրերը, բայց իրավիճակը ընդհանուր առմամբ կայուն է, եւ Արցախի Հանրապետութեան պաշտպանութեան բանակը կը շարունակէ իր ձեռքերուն մէջ ամուր պահել ռազմավարական նախաձեռնողականութիւնը», ըսաւ Բաբայեան:

Ըստ վերջինիս, ասիկա ո՛չ առաջին, ո՛չ ալ վերջին անգամն է, որ Ազրպէյճան այսպէս կը վարուի:

Թէեւ ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակը վերջին շրջանին կոչ ուղղած էր կողմերուն՝ զերծ մնալու ապակայունացումէ, հասկնալի է, որ անոնց կոչը նախ եւ առաջ կը վերաբերի Պաքուին:

Բաբայեան նշեց, որ նման յայտարարութիւններէ ետք Ազրպէյճան, շատ հաւանաբար, պէտք է ետ քաշէ ուժերը սահմանագիծէն: Ան ճիշդ չի նկատեր համեմատել իրավիճակը 2016-ի ապրիլի հետ, որուն համար Ազրպէյճան պատրաստուած էր աւելի քան 20 տարի:

«Ազրպէյճան այդ ժամանակ մտածած էր, որ մենք պատրաստ չենք, հասարակութիւնը համախմբուած չէ, եւ փորձեց սրընթաց պատերազմի միջոցով հարցը լուծել: Բայց որովհետեւ ստացաւ համապատասխան հակահարուած, եւ ձախողեցան անոր նենգ ծրագիրները, հիմա դարձեալ նման պատերազմի սկսիլը հեռանկարային չէ, անիկա ի վիճակի չէ ատիկա ընելու», ըսաւ Բաբայեան:

Քաղաքագէտ Երուանդ Պօզոյեան կը կարծէ, որ Ազրպէյճան կը հետեւի Հայաստանի մէջ ստեղծուած անհանգիստ ներքին իրավիճակին եւ ամէն պարագայի մարտական պատրաստուածութեան վիճակի մէջ կը պահէ ուժերը:

«Ազրպէյճան կ'ուզէ պատրաստ ըլլալ, որպէսզի Հայաստանի անկայունութեան X ժամու կարենայ հատել կարմիր գիծը, եւ կարենան յարձակիլ», ըսաւ Պօզոյեան: Ըստ վերջինիս՝ մօտաւորապէս նման պայմաններէ օգտուած էր Հայաստան 90-ականներու սկիզբը, երբ

Ազրպեյճանի մէջ Ապուլֆազ Էլչիպէյի կառավարման ընթացքին սկսած էր իշխանութեան համար պայքարը:

Ան նշեց, որ Հայաստան շահագործած էր նաեւ Ռուսիոյ հետ Էլչիպէյի վատթարացած յարաբերութիւնները: Հայ զինուորներու անձնագոհ պայքարին զուգահեռ, ատիկա իր դերը խաղաց տագնապին ընթացքին:

«Ազրպեյճան կը կարծէ, որ Հայաստանի մէջ տեղի կ'ունենան նոյնպիսի հոլովոյթներ: Ճիշդ այդ պատճառով անոնք մեծ ուժեր պատրաստ կը պահեն», նշեց Պօզոյեան:

Յիշեցնենք, որ 17-22 Սեպտեմբեր, Ազրպեյճանի մէջ զինուած ուժերու տարբեր ստորաբաժանումները իրականացուցին լայնածաւալ մարտավարական ռազմափորձ, որմէ ետք ազրպեյճանական բանակի ոչ բոլոր ստորաբաժանումները ետ քաշուեցան իրենց մնայուն տեղակայման վայրերը:

«ՈՎ ՈՐ Կ'ՈՒՂԷ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆԵՐ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆԷԼ 2019-ԻՆ, ԿՐ ՓՈՐԸԷ ԵՐԿԱՐԱԾԳԷԼ ՆԵՐՔԱՊԱՔԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԸ» Կ'ՐԱԷ ՆԻԿՈՂ ՓԱՉԻՆԵԱՆ

Չորեքշաբթի օր Հայաստանի Ազգային ժողովի հարցուպատասխանի նիստի ընթացքին Ազգային ժողովի կարգ մը պատգամաւորներ հարցումներ ուղղած են վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին: Հիմնական անդրադարձը կատարուած է երկրի քաղաքական իրավիճակին, արտահերթ ընտրութիւններուն, նախանցեալ օր տեղի ունեցած Ազգային ժողովի նիստին եւ անոր յաջորդած դէպքերուն:

Ըստ «Արմէնփրես»-ին, Ազգային ժողովին մէջ լրագրողներու հետ ունեցած զրոյցի մը ընթացքին, վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ըսած է. «Անոնք, որոնք կ'ուզեն, որ Հայաստանի Ազգային ժողովի արտահերթ ընտրութիւնները իրականանան 2019-ին, կը փորձեն երկարաձգել ներքաղաքական ճգնաժամին ժամկետը»:

Լրագրողները հարցուցած են, թէ ի՞նչ բանի հետ կապուած է մինչեւ տարեվերջ արտահերթ խորհրդարանական ընտրութիւններ իրականացնելը, երբ խորհրդարանն ու կառավարութիւնը բնականոն կ'աշխատին, վարչապետը ըսած է. «Չորեքշաբթի օր մենք տեսանք, թէ խորհրդարանն ու կառավարութիւնն ինչպէ՛ս կ'աշխատին. օրէնքի նախագիծ բերին խորհրդարան եւ ամէն ինչ ըրին հրատապօրէն զայն անցընելու համար: Կ'ըսէինք, մի՛ երթաք այդ ճամբով: Ասոր մասին ըսած եմ բանաւոր, այցելած եմ Ազգային ժողով, տեղեակ պահած եմ Ազգային ժողովի նախագահը, բայց նոյն օրն իսկ քուէարկեցին», ըսած է Նիկոլ Փաշինեան: Լրագրողներու այն դիտարկման, որ մինչեւ տարեվերջ ընտրութիւններու իրականացման պարագային խորհրդարանին մէջ լիարժէք ընդդիմութիւն չի ձեւաւորուիր, վարչապետը նշեց, որ Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանադրութեամբ Ազգային ժողովի 1/3-ը պէտք է ընդդիմութիւն ըլլայ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Մոսկուա Սուրիոյ «Էս-300»-ներու Յանձնումը Կը Ցայտարարէ, Իսկ Ուաշինկթըն Զայն «Վտանգաւոր Մազլցում» Կը Նկատէ

Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարար Սերկէյ Շոյկու Չորեքշաբթի օր Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինին յայտնեց, որ ռուսական ուժերը անցնող ժամերուն ընթացքին ամբողջացուցած են «Էս-300» օդային պաշտպանութեան համակարգերու Սուրիոյ փոխանցումը:

Ան աւելցուց, որ սկիզբ առած է սուրիացիներու՝ այդ համակարգի օգտագործման համար մարզումը, որ պիտի տեսէ երեք ամիս:

Ռուսական «Ջեիզտա» պատկերասփիւռի կայանը ցուցադրեց տեսերիզ մը, որուն մէջ կ'երեւեր Սուրիոյ մէջ նշեալ համակարգերուն «Ան-124 ռուսական» տիպի բեռնատար օդանաւէ մը դուրս բերումը:

Միւս կողմէ, Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութիւնը յայտարարեց, որ Մոսկուայի կողմէ Սուրիոյ «Էս-300»-ներու յանձնումը վտանգաւոր մազլցում մըն է:

Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Հետըրը Նոուրթ յայտնեց, որ իր երկիրը կը փափաքէր, որ այդ յանձնումը տեղի չունենար, որովհետեւ ասիկա վտանգաւոր մազլցում մը պիտի ըլլայ՝ նկատի ունենալով Սուրիոյ մէջ գոյութիւն ունեցող խնդիրները:

www.aztagdaily.com

Հաչխարն. «Ռուսիոյ Դէմ Կանխարգելիչ Հարուածի Մասին Չիօսեցայ»

ՕԹԱՆ-ի մօտ Միացեալ Նահանգներու դեսպան Քէյ Պէյլի Հաչխարն Ռուսիան հարուածելու վերաբերեալ իր խօսքը բացատրելով յայտնեց. «Չիօսեցայ Ռուսիոյ դէմ կանխարգելիչ հարուածի մասին: Արտայայտած մտքիս ամփոփումը այն է, որ Ռուսիան պէտք է վերստին յանձնառու դառնայ միջին եւ կարճ հաստոյթեամբ հրթիռներու շուրջ համաձայնագիրին, այլապէս պէտք է Միացեալ Նահանգներու եւ ՕԹԱՆ-ի շահերը պաշտպանելու համար Ռուսիոյ կարողականութեան համագոր կարողականութիւն ունենանք»:

Հաչխարն յայտարարած էր, թէ Միացեալ Նահանգներ քայլերու պիտի դիմեն Ռուսիոյ զարգացուցած հրթիռները վնասագրեծելու համար՝ աւելցնելով, որ Ռուսիան այդպիսով խախտած է միջին եւ փոքր հաստոյթեամբ հրթիռներու շուրջ համաձայնութիւնը:

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Մարիա Զախարովա ՕԹԱՆ-ի մօտ ամերիկացի դեսպանին յայտարարութիւնը նկատած էր վտանգաւոր՝ վստահեցնելով, որ ռուս զինուորական փորձագէտները պատշաճ կերպով պիտի հակադարձեն ասոր:

«Թուրքիան Արդէն Շատ Ուշացուցած է Ամերիկացի Պատուելիի Արտայանձնումը» Կ'ըսէ Նոուրբթ

Միացեալ Նահանգներ յոյսով են, որ Թուրքիոյ մէջ կալանքի տակ գտնուող ամերիկացի պատուելի Էնտրի Պրանսըն շուտով պիտի վերադառնայ հայրենիք: Ըստ ամերիկեան կողմին, Թուրքիան արդէն շատ ուշացուցած է պատուելիին արտայանձնումը: Թրքական «Տիքէն» կայքը կը հաղորդէ, որ այս մասին յայտարարած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Հետըր Նոուրբթ:

Պատասխանելով մամլոյ ասուլիսի մասնակից լրագրողներէն մէկուն հարցումին, թէ արդեօք ճիշդ են այն լուրերը, թէ Պրանսըն կրնայ Հոկտեմբերի կէսերուն արտայանձնուիլ Միացեալ Նահանգներուն, Նոուրբթ նշած է, որ չի կրնար այդ մասին յստակ որեւէ բան ըսել, սակայն Միացեալ Նահանգներ կը ցանկան վայրկեան առաջ վերադարձած տեսնել հոգեւորականը:

«Չեմ կարծեր հաստատել այդ տեղեկութիւնը, սակայն միանշանակ կ'ուզենք, որ հոգեւորական Պրանսընը վայրկեան առաջ վերադառնայ: Ատիկա արդէն իսկ շատ ուշացած է: Մենք կը շարունակենք հարցին վերաբերեալ կապի մէջ մնալ Թուրքիոյ իշխանութիւններուն հետ, սակայն այլ տեսակի տեղեկութիւններու համար ստիպուած եմ խորհուրդ տալ դիմել այս գործով զբաղող փաստաբաններուն», ըսած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը: Յիշեցնենք, որ Միացեալ Նահանգներ Թուրքիոյ մէջ ամերիկացի պատուելիի կալանաւորման հարցին շուրջ տարակարծութիւններու լոյսին տակ նոր պատժամիջոցներ հաստատած են Անգարայի դէմ:

Ահաբեկչական խմբաւորման անդամակցութեան եւ լրտեսութեան համար մեղադրուող Պրանսըն կրնայ 35 տարուան բանտարկութեան դատապարտուիլ:

ՏԵՍԱԿԷՏ

Այսպես է

Փաստորէն Երեւանի աւագանիի ընտրութիւնները ձեռով մը Ազգային ժողովի լուծարման եւ արտակարգ ընտրութիւններու հանրաքուէ էին: «Իմ քայլը» դաշինքի բացարձակ յաղթանակը եւ մնացեալ ուժերուն ընտրական ցած վարկանիշը բոլոր խաղաքարտերը խառնեցին: Թաւշեայ յեղափոխութենէն ետք ասիկա փողոց-ընտրութիւն հանդիպումի առաջին փուլն էր: «Իմ քայլը» դաշինքին ձեռք ձգած արդիւնքը մեծ պատասխանատուութեան տակ դրաւ նախ նոյնիսկ դաշինքը, ապա՝ ընդդիմադիր ճակատը:

Այսօր փաստորէն կայ ժողովուրդի մեծ զանգուած մը, որ նեցուկ է թաւշեայ յեղափոխութեան: Քաղաքական բոլոր ուժերը անգոր են այս ալիքին դիմաց:

Պէտք է անպայման ճիշդ արժեւորել երեւոյթները, որպէսզի լաւ արդիւնքներու հասնին: Քաղաքականութեան մէջ փափաքածոյ չէ, որ անպայման ճիշդ է: Քու մտածելու տարբերակդ չէ, որ պէտք է անպայման ամէն մարդ ընդունի: Ժամանակները փոխուած են, ինչպէս յաճախ կ'ըսենք, երիտասարդութեան մտիկ պէտք է ընենք: Քաղաքականութեան մէջ պէտք է զգուշ ըլլալ ամբոխային տրամաբանութիւնը ժողովուրդի ձայնին վերածելէ: Այսօր ժողովուրդին կամքին դէմ չենք կրնար պայքարիլ:

Ժամանակն է, որ «Իմ քայլը» դաշինքը միահեծան իշխանութեան չվերածուի: Քաղաքական հին եւ նոր ուժերը պէտք է երկրի նոր պայմաններուն եւ պահանջներուն համապատասխան քայլ պահեն իրենց ներքին, քաղաքական եւ ռազմավարական մակարդակներու վրայ, միշտ նկատի ունենալով ներքին եւ արտաքին մարտահրաւերները:

Այսօր Նիկոլ Փաշինեանը ընդդիմութեան կարիքը ունի: Երկրի բարգաւաճման, կայունութեան եւ իշխանութեան գոյատեւման համար միանձնեայ ղեկավարութիւնը երկար կեանք չ'ունենար: Այս պատճառով, բոլոր ժամանակներէ աւելի, ոչ թէ միայն նոր ուժեր պէտք է ձեւաւորուին անպայման, այլ նաեւ՝ աւանդական ուժեր, որոնք փորձառութեան եւ աշխատանքի ազդեցութեան ցանցեր ունին եւ ռազմավարական փոփոխութիւնները կ'ընեն անմիջապէս:

Ճիշդ չէ այն ընթացքը, որ բեմերէն, ընկերային ցանցերուն մէջ, մամուլով, թէ այլուր ժողովուրդը քննադատենք՝ ըսելով, որ մակերեսային խանդավառութիւններով կը տարուի, իրաւ արժէքները չի գնահատեր: Անցնող 27 տարիներուն բաւական երկար եւ մաշեցնող էին, որ ժողովուրդին այդ բոլոր արժէքները ներկայացուէին, մտաւորականութեան կարեւորութիւն տրուէր, արուեստագէտը անօթի չմնար, համալսարանի դասախօսը անգործ չպահուէր, ամէն բան վաճառականութեան, թիւի, գումարի եւ քուէի չվերածուէր:

Ժամանակը ժողովուրդին բազկերակն է: Ժամանակը ցոյց կու տայ, թէ ո՛ր քաղաքական ուժերն են, որ կը ներկայացնեն ժողովուրդին բազկերակը:

ՅԱԿՈՒ ԼԱՏՈՅԵԱՆ

ՄԿՆԱՐԿ

Յանուն Եւ Ոչ Ընդդէմ

Այն ինչ այս օրերին տեղի է ունենում Հայաստանի ներքաղաքական կեանքում լուրջ մտահոգութիւնների տեղիք պետք է տայ՝ պետական շահի տեսանկիւնից: Պետական համակարգը, բոլոր պարագաներում, որոշակի տրամաբանութեամբ գործող կառոյց է եւ այն ցնցումների ենթարկելը կամ կաւե թաց առարկայի պէս ձեւափոխելու փորձերը կարող են երկիրը երկարատեւ քառսի մեջ նետել, ինչը մեծ շոայլութիւն կը լինի մեր պէս հիմնախնդիրներ ունեցող երկրի համար:

Հեշտ է հասարակութիւնը բաժանել սեւերի ու սպիտակների, յեղափոխականների ու հակայեղափոխականների եւ նշանակել վիճակի մեղաւորներ, դաւաճաններ, անմեղներ ու հերոսներ, բայց սա պարզունակ ամբոխավարութիւն է նշանակում, որ կենսունակ կարող է լինել թերեւս մի որոշակի ժամանակահատուած:

Ելնելով այն ճշմարտութիւնից, որ բոլորը կամ առնուազն մեծամասնութիւնը ձգտում է երկրի արմատական բարեփոխումների, կարելի է անդրադառնալ, թէ մօտեցումների տարբերութեամբ պայմանաւորուած նախաձեռնութիւններն ու դրանցից բխող իրադարձութիւնները որքանով են հաշուարկուած եւ ինչպիսի՛ արդիւնքների ու հետեւանքների կարող են յանգեցնել:

Հայաստանը մեծ փոփոխութիւնների ընթացքի մեջ է եւ գայթակղութիւն կայ աւելի արագ ու կտրուկ դարձնել այդ փոփոխութիւնները: Ընդ որում, որպէս շոգեքարշ, օգտագործելով զանգուածային էյֆորիայի այն վիճակը, երբ բանականութեան փոխարէն առաջնորդում են յոյզերն ու զգացմունքները, երբ որպէս դատողութիւնների հիմք է ընդունւում ոչ թէ յստակ իրականութիւնը, այլ հրամցուող տեսակէտները:

Մրա մէկ վառ օրինակն էլ մայրաքաղաքի աւազանու ընտրութիւններն էին, որոնց ժամանակ 81% հաւաքեց պետական-քաղաքական եւ վարչական մէկ օրուայ փորձ չունեցող թեկնածուն:

Այս իրադարձութիւնից առաւել ոգեւորուած վարչապետը հասարակութեանը ներարկում է այն թեզը, թէ երկրի տեղում դոփելու եւ առաջընթացը խոչընդոտող պատճառը գործող խորհրդարանն է: Տեսածին ու ոչ հրամցուածին հաւատացող իւրաքանչիւրի համար ակնյայտ է, որ նոր իշխանութիւնների յաղթանակի օրերից սկսած, խորհրդարանական ուժերը ոչ մի խոչընդոտ չեն ստեղծել վարչապետի ու իր խումբի առջեւ՝ իրականացնելու իրենց ծրագրերը: Աւելին, յստակ խոստում է տրուած,

որ երբ օրենսդրական ցանկալի հիմքերի ձեւաւորմամբ երկիրը պատրաստ կը լինի ընտրութիւններին, վերջիններս, համապատասխան ընթացակարգով, ճանապարհ կը բացեն գործող խորհրդարանի լուծարման եւ նորի ձեւաւորման համար:

Այս դէպքում շահագրգիռ ամէն մարդ պէտք է փորձի հասկանալ, թէ ինչո՞վ է պայմանաւորուած հապշտապ համապետական ընտրութիւններ անցկացնելու ցանկութիւնը:

Երկրում ստեղծուած իրական վիճակն այն է, որ ցայսօր գոյութիւն չունի տնտեսական զարգացման մօտակայ կամ հեռահար ծրագիր ու ուղենիշ, տարուայ ամենաաշխուժ եղանակում արձանագրուել է զգալի գնաճ, ինչը սպառնում է անապահով մեծամասնութեան ուսերին առաւել ծանր բեռ դառնալ ձմեռուայ ամիսներին: Կառավարութեան ներկայացրած յաջորդ տարուայ պիտճեով փաստում է, որ 2019 թուականին չեն լինելու աշխատավարձերի, կենսաթոշակների, նպաստների եւ այլ ընկերային ծրագրերի համար նախատեսուող բարձրացումներ: Հաւանական չեն կազի ու ելեկտրականութեան համար խոստացուած վարձերի նուազեցումը, եւ երեւի գոհ պէտք է լինենք եթէ դրանք չաճեն:

Փորձենք, ի դէպ, խորհել մի հետաքրքիր իրողութեան շուրջ. իշխանութիւնը, ամէն առիթով, յայտարարում է, թէ փտածութիւնը երկրում վերացուած է: Եթէ այդպէս է, ապա ինչո՞ւ հնարաւոր չդարձաւ պաշտօնապէս արձանագրուած 50% ստուերային տնտեսութիւնից զգալի միջոցներ դուրս բերել եւ մտցնել պիտճէ:

Այս ամէնի փոխարէն հասարակութեանը շարունակում են կերակրել փտածութեան բացայայտումներով, կամ աւելի շուտ զգայացունց մեղադրանքներով: Մեղադրանքներ, որոնց հիման վրայ, անորոշ հեռանկարով, շարունակում է բանտարկութեան մէջ գտնուել մէկ մարդ՝ Մանուէլ Գրիգորեանը, նոր իշխանութիւնների գործունէութեան հինգերորդ ամսից յետոյ:

Ամէն սառը դատող մարդ կարող է իր համար եզրակացութիւնների յանգել. այն, որ թէ՛ ներսի եւ թէ՛ դրսի ներդրողները ցայսօր չեն ցանկանում ներդրումներ կատարել խորհրդարանի խափանարարութեան հետեւանքն է, թէ՛ երկրի տնտեսական տեսլականների անորոշութեան, վաղուայ օրուայ նկատմամբ անվստահութեան, երբ ներհասարակական-ներքաղաքական կեանքը գտնուում է բարձր լարուածութեան մէջ, աճում է անհանդուրժողութիւնը, որի քաւութեան նոխազը կարող են դառնալ չակերտաւոր յեղափոխականների եւ չակերտաւոր հակայեղափոխականների բանակները:

Ինչն է ստիպում օր առաջ ընտրութիւնների անցկացման համար գնալու այնպիսի ծայրայեղ, եւ բռնապետութիւններին յարիր քայլի, ինչպիսին է գործադիր իշխանութեան կողմից ժողովրդին հանելը օրենսդիր իշխանութեան դէմ եւ խորհրդարանականներին պաշարելով նստել նրանց հետ բանակցութիւնների: Նոյնն է թէ պատերազմական

գործողություններ ծառայելով միաժամանակ դիմացինին բանակցություններ պարտադրել:

Ի՞նչն է պետութեան եւ հենց իշխանութեան վարկին լուրջ հարուած հասցնող այս արտառոց քայլերի պատճառը, եթէ չկայ փաստ, որ խորհրդարանը չի ընդառաջում վարչապետի ցանկացած նախաձեռնութեան:

վարչապետը եւ իր խումբը շատ լաւ հասկանում են, որ զգայացունց բացայայտումներից զատ ժողովուրդը մօտ ապագայում պահանջելու է իր վիճակի բարելամանը ուղղուած յստակ իրագործումներ: Իշխանութիւնը գիտակցում է, որ ամբոխային էյֆորիան մի օր մարելու է եւ ինչպէս մի քանի անգամ, նախորդող տարիներին պատահել է, բարձր վարկանիշները կարճ ժամանակում կարող են մերձենալ գերոյին:

Երիտասարդ իշխանութիւնը տալիս է խոստումներ եւ վախեցնում է ուրուականներով, բայց առայժմ չի կարողանում անգամ մայրաքաղաքի փողոցներով հոսող աղբի աղբահանութիւնը կազմակերպել: Գալու է չէ՞ օրը, երբ անվերապահ համախոհների ու համակիրների զանգուածները նայելու են ոչ թէ ժողովրդական հոռետրների բերաններին, այլ իրենց շուրջը եւ գրպանի պարունակութեանը:

Առկայ ու հնարաւոր դժուարութիւնները յաղթահարելու ձգտումով հապշտապ ընտրություններ անցկացնելու իշխանութեան հաշուարկները ենթադրում են քանի տաք է մայրաքաղաքային ընտրությունների մթնոլորտը նման մի տոկոս էլ «խփել» ողջ հանրապետութիւնում: Ոչ ոք թող չկասկածի, որ միակուսակցական համակարգի ձեւաւորումը, ոչ երկար ժամանակ անց, բերելու է այն նոյն հետեւանքներին, ինչ լինում է միշտ եւ ինչ մեր մաշկի վրայ զգացել է հենց մեր սերունդը:

Եթէ իշխանութիւնը չսովորի արդիւնաւետ կառավարել երկիրը, նա անընդհատ մեղաւորներ ու թշնամիներ է փնտռելու: Այսօր այդ «մեղաւորը» խորհրդարանն է, երբ վաղը նա չի լինի, մեղաւորներ են դառնալու իշխանութեան տարբեր օղակներում գործող «սեւերը», նրանց չեզոքացնելուց յետոյ մեղաւոր է նշանակուելու «հակայեղափոխական ընդդիմութիւնը» եւ այդպէս շարունակ: Եւ այս վտանգաւոր անկումը շարունակուելու է, եթէ դուրս չգանք զանգուածային հոգատարութեան ու ատելութեան վիճակից, եթէ կրկին հասարակութիւնը չմիաւորուի եւ երկրի ողջ կարող ներուժը չլծուի համախոհաբար երկիրը ճգնաժամի ուղուց զարգացման մայրուղի փոխադրելու գործին:

Վերջում ցանկանում եմ ասել, որ վերը շարադրուած դատողությունները ինչ որ մէկի դէմ չէին, այլ յանուն, խորհրդարանի պէս, բոլորիս պաշարած մտահոգությունների յաղթահարմանը:

ԱՐՏԱՇԷՍ ՇԱՀԲԱԶԵԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐԷՆ

Հայկ Յովսեփեանին Շնորհուեցաւ Էտուարտ Հօշարեանի Անուան 5000 Տոլարի Կրթանպաստը

Հանգուցեալ յայտնի յօրինող եւ խմբավար Էտուարտ Հօշարեանին յիշատակը վառ պահելու համար հաստատուած է կրթանպաստի հիմնադրամ, որ որոշած է իր 2018 տարեշրջանի 5000 տոլար կրթանպաստը յանձնել Պելմոնթ Մասաչուսեցէն ջութակահար Հայկ Յովսեփեանին:

Հ. Յովսեփեանը 4 տարեկանին սկսած է ջութակ նուագելու, իսկ 15 տարեկանին սկսած է յաճախելու Նիւ Ինկլընտի երաժշտանոց-երկրորդական վարժարանը, իսկ ներկայիս 2-րդ տարուան ուսանող է Քլիվլենտի Երաժշտական հիմնարկին մէջ՝ մասնագիտանալով դասական ջութակի կատարումներու մէջ: Ան մասնակցած է շարք մը ելոյթներու եւ արժանացած՝ հեղինակաւոր մրցանակներու:

Սոյն կրթանպաստը հաստատուած է երաժշտութեան մէջ մասնագիտացող եւ առնուազն համալսարանական երկրորդ տարուան լիաժամ հայ ուսանողներու համար:

Յայտնենք, որ հիմնադրամը նեցուկ կը կանգնի երաժշտութեան մարզին մէջ մասնագիտանալ փափաքող համալսարանական հայ ուսանողներու՝ 5000 տոլար կրթանպաստ տրամադրելով:

Նաեւ, Էտուարտ Հօշարեանի անուան կրթանպաստի հիմնադրամի համերգներու յանձնախումբին կազմակերպութեամբ եւ խմբավար Կրեյ Հօշարեանի ղեկավարութեամբ, «Արմինիըն փափա» նուագախումբը իր տարեկան ելոյթը պիտի ներկայացնէ 31 մարտ 2019-ին, Փասատինայի «Էմպեստըր» սրահին մէջ: Այս համերգներուն հասոյթը կը տրամադրուի կրթանպաստի հիմնադրամին:

Մատթէոս Զարիֆեանի Դամբարանի Բացում՝ Սկիւտարի Գերեզմանատան Մէջ

Նախկին պոլսահայ, ներկայիս ֆրանսաբնակ բարերար եղբայրներ Հրաչ Անուշաւան Գըրմըզեան եւ Յակոբ Գըրմըզեան, որոնք ծնունդով սկիւտարցի եղած են, գաղափարը ունեցան իրենց նախնիներու յիշատակին բարեգարդել Սկիւտարի գերեզմանատան մէջ անցեալի մեր մեծանուն անձերուն գերեզմանները: Երկու տարի առաջ անոնք հիմնովին բարենորոգեցին, գեղատեսիլ եւ ներկայանալի վիճակի բերին Պալեաններուն շիրիմները, որոնց բացումը կատարուեցաւ պատշաճ շուքով: Իսկ անցեալ տարի նոյն աշխատանքը տարին Պետրոս Դուրեանին համար, որուն եւս բարենորոգուած դամբարանին բացումը կատարուեցաւ: Իսկ այս տարի, դարձեալ միեւնոյն բարերարներու նիւթական օժանդակութեամբ, նաեւ՝ Սկիւտարի քաղաքապետութեան արտօնութեամբ եւ բարոյական օժանդակութեամբ, բարեգարդուեցաւ եւ բարեկարգուեցաւ վաղամեռիկ բանաստեղծ Մատթէոս Զարիֆեանին դամբարանը, որուն կիսանդրին շինուած է արձանագործ Էրոլ Սարաֆեանին կողմէ:

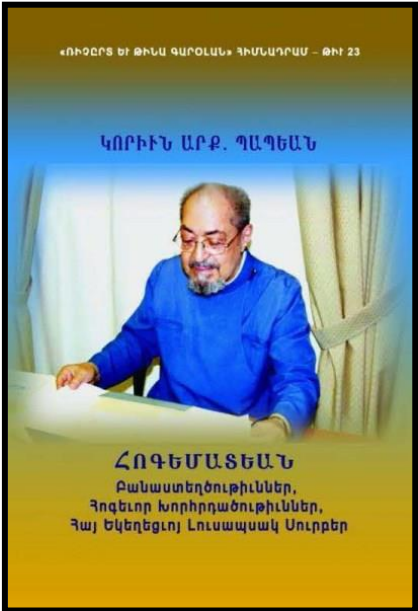
Բարենորոգումի բոլոր այս աշխատանքները կը կատարուին Պոլսահայ ճարտարագետներու եւ ճարտարապետներու միութեան (ՀԱՅՃԱՐ) կողմէ, զոր կը գլխաւորեն ճարտարագետներ՝ Գեորգ Էօզգարակեօզը, Դաւիթ Այնալըն եւ Ժան Կավրիլոֆը ու ճարտարապետ Նազար Պինաթըն:

Մատթեոս Զարիֆեանի դամբարանին նախագիծը պատրաստուած է ճարտարագետ Դաւիթ Այնալըին կողմէ: Անոր բացումը պիտի կատարուի 6 Հոկտեմբերի առաւօտուն:

Գինեձօն՝ Կորիւն Արք. Պապեանի «Հոգեմատեան» Հատորին

Հինգշաբթի, 11 Հոկտեմբեր 2018-ի երեկոյեան ժամը 7:00-ին Ազգային առաջնորդարանի «Տիգրան եւ Զարուհի Տէր Ղազարեան» սրահին մէջ տեղի պիտի ունենայ մշակութային ձեռնարկ մը՝ նուիրուած Մեծի Տանն Կիլիկիոյ երախտաշատ անդամներէն հոգելոյս Տ. Կորիւն արք. Պապեանին:

Հովանաւորութեամբ թեմի առաջնորդ Մուշեղ արք. Մարտիրոսեանին եւ գործակցաբար Համազգայինի Շրջանային վարչութեան հետ, Ազգային առաջնորդարանի մշակութային-դաստիարակչական յանձնախումբը կազմակերպած է հոգելոյս սրբազանին յետմահու հրատարակուած «Հոգեմատեան» հատորին գինեձօնը: Հատորը կը բաղկանայ բանաստեղծութիւններէն, հոգեւոր խորհրդածութիւններէ եւ պատմական արժէքով ուսումնասիրութիւններէ: Հատորը պիտի ներկայացնէ վաստակաւոր դաստիարակ Սարօ Նազարեանը, նախատեսուած է գեղարուեստական յայտագիր:

Մեր գրասէր ժողովուրդը հրաւիրուած է ձեռնարկին, որուն մուտքը ազատ է:

Հայաստանի Սփիւռքի Նախարարը Պաշտօնական Այցելութեամբ Կը Գտնուի Եգիպտոս

Եգիպտոս կատարած պաշտօնական իր այցելութեան ծիրին մէջ, 25 Սեպտեմբերին, Եգիպտոսի վարչապետ Մուսթաֆա Մատպուլին ընդունեց սփիւռքի նախարարութեան պատուիրակութիւնը:

Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ հայ-եգիպտական յարաբերութիւններուն, Եգիպտոսի մշակութային եւ ընկերային-տնտեսական կեանքին մէջ տեղւոյն հայ համայնքին ունեցած դերակատարութեան: Նախարար

Հայրապետեանը Հայաստանի կառավարութեան անունով գնահատանքի խօսք ըսաւ Եգիպտոսի ժողովուրդին եւ պետութեան, որ Հայոց ցեղասպանութեան տարիներուն հազարաւոր հայերու փրկութիւն եւ ապաստան տուած էր:

Հանդիպման աւարտին երկու կողմերը կարեւոր համարեցին նաեւ երկու երկիրներուն՝ սփիւռքի հետ աշխատանքները կարգաւորող պատասխանատու գերատեսչութիւններուն միջեւ համագործակցութեան խորացումը:

Այնուհետեւ նախարար Հայրապետեանը Եգիպտոսի ներգաղթի եւ արտագաղթածներու նախարարին հետ այցելեց Գահիրէի հայոց թեմի առաջնորդարան, ուր դիմաւորուեցաւ Եգիպտոսի հայոց թեմի առաջնորդ Աշոտ եպս. Մնացականեանին կողմէ:

Առաջնորդին ուղեկցութեամբ հիւրերը շրջեցան առաջնորդարանին մէջ եւ մանրամասն տեղեկութիւններ ստացան 1860-ին կառուցուած շինութեան մասին, ինչպէս նաեւ ծանօթացան կառոյցի ճարտարապետական ոճի առանձնայատկութիւններուն: Այցելութեան առիթը շուտով կայանալիք Եգիպտոսի հայ համայնքի մեծարման ձեռնարկն է, որ նպատակ ունի խթանել երկու պետութիւններուն պատմական կապերու զարգացումը:

Նոյն օրը Գահիրէի «Պըլքքտանեան» սրահին մէջ Միխիթար Հայրապետեանը հանդիպեցաւ Եգիպտոսի հայ համայնքի ներկայացուցիչներու հետ, որուն ընթացքին ան խօսեցաւ Հայաստան-սփիւռք փոխգործակցութեան առաւել գործնական քայլերու մասին՝ յայտնելով իր տեսլականը: Հանդիպման ընթացքին տեղի ունեցաւ կարծիքներու փոխանակում:

Հայաստանի Օփերայի Եւ Պալէի Թատրոնը Տուպայի Մէջ Ներկայացուց «Քարմեն»-ը

6-15 Սեպտեմբեր Ա. Սպենդիարեանի անուան օփերայի եւ պալէի ազգային ակադեմական թատրոնը ելոյթ ունեցաւ Տուպայի օփերային թատրոնին մէջ, ուր ներկայացուեցան Ժորժ Պիզի «Քարմեն» եւ Մոցարթի «Կախարդական սրինգ» հանրայայտ օփերաներու անդրանիկ ելոյթները: Ժամանակակից շունչով ներկայացուած «Քարմեն»-ի խմբավարն է Նաիրէ Ստեփանեանը:

Հայաստանի օփերայի եւ պալէի թատրոնի մեներգիչներուն հետ միասին Տուպայի մէջ ներկայացան նաեւ՝ օփերային թատրոնի երգչախումբը, նուագախումբը, պալէի թատերախումբը, վոքալ-երգչախմբային դպրոցին սաները:

Տուպայի հանդիսատեսին ներկայացուեցան տպաւորիչ բեմական հագուստ՝ Քրիստինէ Աւետիսեանին ձեւաւորումով եւ՝ ինքնատիպ լուծումներով բեմի ձեւաւորում, որ իրականացուած է Հայաստանի օփերային թատրոնի գլխաւոր նկարիչ Աւետիս Բարսեղեանին կողմէ:

Ներկայացման խմբավարն է Քրիստոֆըր Օկասեքը (Միացեալ Նահանգներ): Թատրոնին գլխաւոր խմբավարն է արուեստագէտ Կարէն Սարգսեանը:

Նշենք, որ Ա. Սպենդիարեանի անուան օփերայի եւ պալէի ազգային ակադեմական թատրոնի գեղարուեստական ղեկավարը եւ տնօրէնն է վաստակաւոր արուեստագէտ Կոնստանդին Օրբէլեանը, իսկ ներկայացումը բեմադրողն է Յարութիւն Արզումանեանը:

ԱՅԼԱԶԱՆ

Ինչո՞ւ Երեխան Կու Լայ

Ումանց կը թուի, որ իրենց երեխան կու լայ, մինչդեռ ուրիշներունը՝ ոչ...

Բոլոր երեխաներն ալ կու լան, քանի որ անոնց համար լացը միակ միջոցն է բան մը հասկցնելու: Ծնողներուն կը մնայ վերծանել երեխային լացին պատճառը:

Երեխաները կու լան,

Եթէ Անօթի Են

Անօթի երեխային լացը կրնայ հասնիլ մինչեւ գոռոցի: Ան որքան շատ անօթի զգայ, այնքան աւելի կը սաստկանայ գոռոցը: Հետեւաբար պետք է ուշադիր հետեւիլ զայն կերակրելու ժամերուն, որպէսզի երեխան չտանջուի:

Եթէ Հանգիստ Չի Զգար

Երեխաները, բացի լացէն, ուրիշ միջոց չունին իրենց ծնողներուն հասկցնելու, որ իրենք լաւ չեն զգար: Կրնայ ըլլալ, որ անոնք կը մսին, կամ կը տաքնան: Այդ պարագային լացը ընդհանրապէս միակար եւ տխուր կ'ըլլայ:

Եթէ Ցաւ Ունին

Այս պարագային երեխան բարձրաձայն եւ անընդհատ կու լայ: Հնարաւոր է, որ կը ցաւին անոր ականջները, լինտերը, փորը... վերջինին պարագային ան կը պրկէ տոտիկները:

Եթէ Կը Զանձրանայ

Այո՛, կարելի է լալ ձանձրոյթի պատճառով: Երեխան ձանձրացած է անընդհատ նոյն տեղը պառկելէ եւ նոյն առաստաղը դիտելէ... Խաղացէք անոր հետ, խօսեցէք, երգեցէք:

Եթէ Յոգներ Է

Երեկոյեան երեխան արդէն կուշտ է, լոզցած, մաքուր եւ յանկարծ կը սկսի լալու: Այսպիսով, ան դուրս կը հանէ օրուան ընթացքին կուտակուած յուզումներն ու յոգնածութիւնը: Փորձեցէք երեխան հանգստացնել կոնակն ու թաթիկները մարձելով, երգելով...

Մի՛ զայրանաք, երբ ձեր փոքրիկը կու լայ, փորձեցէք հասկնալ լացին պատճառը եւ օգնել անոր:

Ականջները Երբեք Չմաքրեք Բամպակի Ճողիկներով

Ականջները մեր մարմնին ամենակարևոր մասերեն մեկն են: Անոնք ոչ միայն կ'օգնեն մեզի լսելու եւ շրջապատին հետ հաղորդակցելու, այլև կը պահպանեն մեր մարմնին

հաւասարակշռութիւնը:

Բժիշկներու կարծիքով, ականջները մաքրելու համար նախընտրելի է մատները օգտագործել, քան՝ բամպակի ձողիկները, որոնք ժամանակի ընթացքին կրնան վարակներու եւ վնասուածքներու պատճառ դառնալ:

Բամպակի ձողիկները աւելի խորը կը հրեն ականջին «խէժը», որ կուտակուելով՝ բորբոքումներու դուռ կը բանայ:

Մեզի անախորժ թուացող այդ «խէժը» խորքին մէջ պաշտպանողի դեր կը կատարէ, անիկա ականջները կը պաշտպանէ աղտէն, միջատներէն, սնկային մանրէներէն՝ միշտ իր վրայ հաւաքելով այս բոլոր վնասակար մասնիկները եւ զանոնք դուրս կը բերէ ինքնաբերաբար, երբ մենք կը ծամենք... Հետեւաբար ականջին խորը կուտակուելով՝ անիկա լուրջ բորբոքումներու առիթ կրնայ տալ: Այսպէս, երբ մենք կը կարծենք, որ մեր ականջը կը մաքրենք, խորքին մէջ մենք աղտը պարզապէս աւելի խորը կը հրենք:

Յաճախ այդ աղտը կը հասնի ականջին թմբկաթաղանթին՝ լսողութեան հետ կապուած հարցեր ստեղծելով: Որոշ բժիշկներ համոզուած են, որ ականջները մաքրելը անօգուտ է: Կան սակայն անձեր, որոնց մօտ ականջի «խէժի» գերկուտակում կ'ըլլայ, բայց նոյնիսկ անոնց խորհուրդ կը տրուի հրաժարիլ բամպակի ձողիկներէն եւ դիմել սեփական մատներուն: